

ELŐZETÉS.

ELTÉRÉS ÉS VÉDELME
 Egy óra ..... 800 kor.
 Fél óra ..... 150 kor.
 Egy negyed óra 75 kor.
 Egy tized ..... 25 kor.

Egyes szám ára
 1. sor. 50 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 221.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 Balvárdal Regele Ferdin-
 and L. (József tőh.) ut. 22.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1920. Szerda, május 26.

Főszerkesztő:
Stauber József.

XXXV-ök évfolyam. 100-ik szám.

**A nyugati hadsereg parancsnok-
 ságától.**

37. sz. rendelet. 1920 április 30.

Mi a nyugati parancsnokság a köz-
 rend és a hadsereg biztonságának érde-
 kében a katonai büntető törvény 32. és
 37. §. alapján az erdélyi és bánáti had-
 művelési zónára vonatkozólag a követ-
 kezőket rendeljük el: 1. Tudomására in-
 tott a belügyminiszternek, hogy az er-
 délyi és bukovinai volt önkéntes csa-
 patok önkéntesei gyűléseket hívnak
 egybe. Az ilyen gyűlések megtartását
 és összehívását, amelyek katonai jel-
 leggel bírnak, vagy amelyeket egy ka-
 tonai parancsnokság nevében hívtak
 össze, a fennálló katonai törvények és
 rendeletek szigorúan tiltják. 2. Felhívjuk
 a volt erdélyi és bukovinai önkéntes
 csapatok tagjait, hogy maradjanak nyu-
 godtan otthon házaikban és ne hallgassa-
 nak azokra, akik ilyen elnevezés alatt
 gyűlésekre hívják őket, mert ezek az
 önkéntes csapatok már nem léteznek
 és az összehívók nem egyebek által
 embereknél, akik elfelejtik azt, hogy
 az önkéntes csapatoknak sokkal maga-
 sabb hivatásuk volt, semhogy odaadják
 most magukat politikai célok felhasználá-
 sára. Minden polgár szabadon nyilvá-
 nthatja véleményét, azonban katonai
 jelleggel bíró politikai tüntetések szigo-
 rúan tilosak. 3. Azok, akik szándékosan
 hírlapi közleményekkel, pakátokkal,
 vagy röpcédulákkal egy létező vagy
 nem létező katonai szerv nevében a
 lakosságot ilyen katonai gyűlésekre
 hívják egybe, azonnal átadják a hadbí-
 róságnak, amely őket 3 hónaptól 2 évig
 terjedhető börtönbüntetéssel sújtja.
 Azok is a hadbíróóság alá kerülnek, akik
 közhízzal vesznek részt ilyen gyűlés-
 sen és 1 hónaptól 1 évig terjedhető börtönbüntetéssel részesülnek. 4. A pol-
 gári és katonai hatóságok, amint tudomást
 szereznek egy ilyen gyűlésről köte-
 lesek azt megakadályozni és azonnal
 jelentést tenni. 5. Ezt a rendeletet hírla-
 pok, plakátok, illetve dobosz utján köz-
 hírré kell tenni, azonkívül ki kell füg-
 geszteni a hadbíróóság székhelyén a
 térrparancsnokságok és a csendőrp-
 arancsnokságok székhelyén is. 7. Ezen
 rendelet a kihirdetésétől számított 3
 nap után lép életbe és csak azokat bü-
 ntetik meg, akik a 3 nap eltelté után kö-
 vetik el fentebb ismertetett bűncselekmény-
 t. Kelt a nagyvezérségi hadseregpa-
 rancsnokságnál 1920. április 30-án. A
 nyugati hadsereg parancsnoksága.
 Valtionu tábornok, hadseregparancsnok,
 Papescu ezredes, vezérkari főnök.

Mozgó vasúti órségek.

BUCURESTI. A CFR igazga-
 tósága az utazás rendjének a biz-
 tosítására mozgó vasúti órségek
 felállítását rendelte el. Az órség-
 nek egy különítménye minden szemé-
 ly- és gyorsvonaton utazni fog
 és felügyelni fog arra, hogy ille-
 téktelen személyek ne utazhassa-
 nak ingyen a vonatokon. Az ór-
 ség ügyelni fog még arra is, hogy
 katonák csak azon esetben utaz-
 hassanak a vonatokon ingyen, ha
 tényleg szolgálatban vannak, szigo-
 rúan ellenőrzik, hogy az utasok
 megfizetik-e a differenciákat és a
 katonákat eltiltják attól, hogy a
 vonat útközön és a vonat tető-
 kőn utazhassanak. A rend ellen-
 vétőket azonnal letartóztatják és
 átadják a legközelebbi rendőrp-
 arancsnokságnak.

Az erdélyi korona.

Marmarosch, Blank és társa
 néhány napon át vásárolta a ko-
 ronát; a korona 31 baniról 34-re
 emelkedett. Ellenőrizhetetlen hírek
 szerint 50 millió koronát gyűjtött
 össze néhány nap alatt. Két mil-
 liárd új lei érkezett Bucurestibe
 a korona beváltására, első részlet
 gyanánt. Megjelent a rendelet,
 mely szerint a fogyasztási adót
 leuban kell fizetni. Napvilágot lá-
 tott egy közlemény, mely szerint
 a korona beváltása augusztus hó
 végéig befejezést fog nyerni. —
 Mindezeket egybevetve arra a kö-
 vetkeztetésre jutok, hogy merény-
 let készül a korona ellen. Ugy
 látszik nem egyébről van szó,
 mint a koronának — nem általá-
 nos beváltásról, hanem augusztus
 végéig befejezendő bevonásáról
 1:2 arányban Marmarosch, Blank
 és Társa útján, aki a koronát 1:3
 arányban vásárolja össze s így
 minden leunál 1 koronát vesz ki
 a mi zsebünkől és rakja a saját
 kasszájába, gyarapítva azt a mér-
 hetetlen hasznót, amelyet a cukor-
 monopoliummal már sok millióra

növelt. Egymaga az az intézkedés,
 hogy a kormány leuban követel fi-
 zetést, mielőtt a koronát leubal be-
 cserélte volna, elegendő arra, hogy
 a Marmarosch Blank és Társa vá-
 sárlásai folytán emelkedő korona
 árfolyamot az 1:3 arányon le-
 nyomva tartsa. A koronának így
 módon történő bevonása mellett
 korona készpénz vagyunk egy
 harmadrésze a bank vasszekré-
 nyeibe vándorol. Meggyőződést
 kell szereznünk arról, hogy föl-
 tévesem megfelel-e a valóságnak s
 ha a kormány tényleg a bevonást
 határozta volna el az általános
 becserélés helyett, minden politi-
 kai és gazdasági eszközt fel kell
 használnunk arra, hogy az erdélyi
 koronát — amely hőven fedezve
 van az erdélyi szénmel, fával,
 arannyal, sóval, földgázzal, vas-
 utakkal, postával — arra a gazda-
 sági nyíra emeljük, amelyre Er-
 dély és a kapcsolt részek mérhe-
 tetlen kincseire és fejlett gazdasá-
 gára támaszkodva, jogosan igénybe
 tarthat. (ss. dr.)

Pénzcserélés és kényszerkölcsön.

Egy az Averescu-kormányhoz
 legközelebb álló sajtóorganum, a
 „Renasterea-Romana” jól infor-
 mált helyre hivatkozva, hosszabb
 cikket közöl a tervezett pénzbe-
 cserélés módzatairól. A közle-
 mény szerint egy legutóbbi mi-
 nisztertanács helyben hagyta a
 Banca Nationalának, egy két és
 fél milliárd leies államkölcsön fel-
 vételére vonatkozó javaslatát. A
 kérdéses kölcsön a lepcséteit ko-
 rona, a Romanov- és Lwov-rubel
 és a német kibocsátásu ugyneve-
 zett Germania-lei becserélésére
 szólnak. Az üzletet maga a bank
 benyújtja le, fizeti a kölcsön után
 esedékes kamatokat is. Az állam
 csak az ellenőrzést gyakorolja és
 arra kötelezi magát, hogy a tech-
 nikai költségeket viseli. A bece-
 relést a pénzügyminiszter, ennek
 szakközvegi és a Banca Nationala
 emberei együttesen hajtják végre.
 Amennyiben a kibocsátandó 2 és
 fél milliárd lei bankjegy a bece-
 reléshez nem bizonyulna a kény-
 szerkölcsön eszközeit fogja igénybe
 venni. Azaz: a fentemlített forga-
 lombban levő pénznemeknek csak
 40 százalékat váltja be 2:1
 arányban lei ellenében, 60 száza-
 lékről pedig három-hat hónap alatt
 fizetendő kincstári jegyet ad. (Pél-
 dául 1000 koronáért 200 lei kész-
 pénz és 800 lei kincstári jegyet

kapunk.) A kincstári jegyek be-
 váltását az állam garantálja.
 E bizonytalan helyzetet elosz-
 latandó, egyik erdélyi pénzügyi
 szaklap felkereste egy, a helyzet-
 ről tájékozással bíró és hivatalos
 fórumokhoz közelálló egyént, kitől
 a következő felvilágosítást kapta:
 — Tény az, hogy a kormány
 előtt készen fekszik Románia bank-
 jegyeinek rövid idő alatt bekövet-
 kező egy kényszerkölcsönrel kap-
 csolatos lebélyegzésének tervezete.
 Ez a terv azonban nem irányul
 sem Erdély lakossága, sem a ke-
 reskedelem, illetőleg ipar ellen.
 Devalvációról szó sem lehet! A
 mennyiben a tervezet tulajdonké-
 peni módzatairól értesülve va-
 gyok, a kényszerkölcsönrel kap-
 csolatos lebélyegzés csupán a for-
 galomban levő nacional leikre vo-
 natkozik. A korona ennek alá-
 vetve nem lesz, sőt a rubel sem.
 A lebélyegzett leiek összegéből
 50 százalékat az állam kölcsön
 gyanánt visszatart, melyről a tu-
 lajdonosok az eredeti összeg ere-
 jéig államkölcsönkötvénnyel bizto-
 sítva lesznek. Értékesökkenés te-
 hát nem történik. Ugyanakkor
 azonban bevonják a forgalomból a
 korona és rubel bankjegyeket, me-
 lyeket új nacional leikkel cserél-
 nek ki. Az idegen, de román bé-
 lyegzéssel ellátott valuták kieseré-

lésere szánt új lei bankjegyek
 Amerikában készülnek, honnan
 már nagyrésztük hajórakomány-
 ként meg is érkezett a galaci ki-
 kötőbe és jelenleg az állami kincs-
 tárbán őrzik. A koronákat ezzel
 az új bankjegyekkel fogják beval-
 tani és mert ezek a régi nacional
 bankjegyekkel egyforma vásárló ér-
 tékkel fognak bírní, az erdélyi la-
 kosság koronában levő tőkéjéből
 tulajdonképen semmit sem fog ve-
 szíteni, mert az arány egy a két-
 tőhöz lesz. Vagyis két korona he-
 lyett kap egy leit, mely a kény-
 szerkölcsönrel félmenyiségűre re-
 dukált nacional régi és becserélt
 lei bankjegyekkel egyenértékű lesz,
 ami ránk nézve al pari beváltást
 jelent. Hogy ez a beváltás és bé-
 lyegzés mikorra várható? Az bi-
 zonytalan. Egyelőre erre vonatko-
 zólag semmi pontos dátumról nem
 tudok, de úgy hiszem, ez még
 megállapítva sincs. Egyet azonban
 biztosan mondhatok, hogy a lebé-
 lyegzést, illetve beváltást a válass-
 tások megojtése előtt megkezdeni
 semmiesetre sem fogják, ez pedig
 legalább még egy hónapi kifolást
 jelent. Számításaim szerint tehát
 július elseje körül várható.

Örömmel tesszük közzé, írja a
 nevezett szaklap, a lebélyegzés és
 a beváltás új tervezetét, amivel
 végre sikerült megtalálni az egyet-
 len módzatot, mely szerint az
 erdélyi pénzügyi érdekeit veszély
 nélkül egyeztetik össze a román-
 niával.

Katonai cenzura Aradon.

Az aradi katonai parancsnok-
 ság felsőbb rendelkezés alapján
 közölte az aradi lapokkal, hogy
 a mai nappal, újból katonai cen-
 zura lépett életbe Aradon.

A volt tiszték.

A volt osztrák-magyar hadse-
 regben szolgált és Aradmegyében
 tartózkodó volt tartalékos és tényle-
 ges tiszték f. évi június 8-ig az
 aradi hadkiegészítő parancsnok-
 sághoz írásban vagy szóban tar-
 toznak a következő adatokat be-
 szolgáltatni: név, lakás, születési
 év és hely, volt rangfokozat, mely
 ezredben szolgált a közös hadse-
 regben és ha a román hadsereg-
 ben szolgált jelenleg, mely ezred
 az. Tartoznak a tiszték még azt
 is közölni, hogy kérték-e be-
 lépni a román hadseregbe vagy
 sem és végül, hogy milyen tanul-
 mányokat végeztek.

Uj gyár Aradon.

A Meer Mór és fia festékgyáraképeskedő cég azzal a kérelemmel fordult a városhoz, engedje meg, hogy festékgyárát létesítsen. A gyáralapító bizottság ma délután tartott ülésén foglalkozott a kérelemmel. A bizottság megállapította, hogy a festékgyár létesítése szükséges, mert egész Erdélyben nincsen festékgyár. A bizottság azt javasolja a tanácsnak, hogy a gyár alapítására adja meg az engedélyt.

Sváb jelölt Aradmegyében.

Az aradmegyei sváb autonóm-párt a világi képviselőválasztó kerületben jelöltet állított. A sváb jelölt dr. Müller Vendel László aradi ügyvéd, aki már meg is kezdte körútját a kerületben. Dr. Müller vasárnap délelőtt Ujszentannán, délután Világoson és Galsán, hétfőn délelőtt Glogovácson (Óthalmon) és Ujanádán, délután pedig Szentleányfalván és Fakerten mondott programbeszédet.

MŰVÉSZET.

A budai színházban.

Budapest. Az oly sok kalandos timentemesvári színházulat megérkezett Budapestre és már megkezdte előadásait a budai színházban. Három estén keresztül játszották a Oigánybárót, amelyben Barinkayt Halmos aradi származású tenorista énekelte. A budapesti színházi lapok a legnagyobb melegséggel írják az aradi színészek és újságírók segítő akciójáról és arról a kollegiális szertről, amellyel a szűkölködő temesvári színészeket elhalmozták.

* Madarász, Milócker bájos muzsikájú operettjét elevenítette fel a színház vasárnap este. Az előadás elsőrangú volt. Barics a címszerepben egyik legszebb sikerét aratta, kedvvel játszott és gyönyörűen énekelte. Horváth Mici a Postás Milka szerepét ruházta fel bíjjal és temperamentummal. I. Halmos Mici Illuziót keltő hercegnő volt a csengő hangja betöltötte a színházat. A két délkán hálás szerepben Kertész és Salaczky kacagató figurák voltak. Benkőné és Faludy képviselték a humort a közönség elismerése mellett. Kisebb szerepben Ács jeleskedett. Gellért karmester rutinizott kézzel vezette a kórust és a zenekart. ((Ky.))

* H. Harmath Józsa szerdán este a „Kis cukros” vigiátékban ünnepi színeskedésének 20 éves jubileumát. Ezután egy hónapos szünet következik és június 25-én kezd meg a színház új nyári szezon.

* Az aradi színház elsőrangú erőt a szünet alatt két-két előadást rendeznek. Június 3-án és 6-án d. n. a „Harméni patkányfogó”, a két este pedig „Tót legény Amerikában” énekes bohózat megy.

* Pikáns műsor a Moderna Kabaréban. Utóljára kerül bemutatásra a nagy sikerű pikáns műsor. Itt mutatkozik be a kabaré közönségének Rudas Bandi, a jónévű táncos komikus.

* Novák Irén. A jövő színházi szezonban visszatér régi sikereinek színpadára Novák Irén, az aradi közönségnek évekként ezeltől elkényesztetett kedvence. Novák Irén, aki több évvel ezeltől visszavonult a magánéletbe, szep temberből kezdve visszaszerződött az aradi színházhoz, ahol anyaszerepeket fog játszani. A kiváló művésznő első fellépése Csiky Gergely vigiátékában, a Nagymamá-ban lesz.

* Képkiallítás. Hencz Lipót és Fechtmann József aradi festőművészek kiállítását állandóan látogatja a közönség és már eddig is igen sok kép kelt el. A kulturpalotában levő kiállítási terem meg látogatta több bucaresti műkereskedő és több képet vettek meg a két festőtől.

Magyar-lengyel szövetség.

PRÁGA. A Narodni Listy és a Tribuna szórószóra egyforma szövegű, feltétlenül szavahihető értesülésre hivatkozó tudósításban azt jelenti, hogy Lengyelország és Magyarország között katonai egyezmény jött létre.

BÉCS. A budapesti lapok nagy örömmel írták azokra a rokonszenves nyilatkozatokra, amelyek Lengyelországban jutnak kifejezésre arra vonatkozólag, hogy a magyarok részéről tett szövetségi ajánlat visszhangra talált Lengyelországban. — A varsói „Czas” a következőket írja:

„A magyar békeszerződés egyik pontja Lengyelországot is érinti, nevezetesen a jövődi határ. A lengyelek sohasem voltak Magyarország ellenségei s nem is kívánhatják senki, hogy a csehekkel vagy Magyarországgal más ellenségeivel lépjenek szövetségbe. Érdekeinket megtalálhatjuk Magyarorszá-

gon, Romániában vagy Jugoszláviában, de semmi esetre sem a csehekkel. A csehek azt akarják, hogy a dunai közlekedés központja Pozsonyban legyen. A Dunát azonban csak az az állam uralhatja, amelyen át is folyik és ez Magyarország. Azt tartják Párisban, hogy Ausztria lesz a német-magyar közlekedés kapuja. A lengyel érdekek azonban Magyarországon igen nagyok és feltétlenül megkövetelik a lengyel-magyar határ megteremtését. S ha ezt még sem lehetne megvalósítani, haladéktalanul meg kell értenünk a Kassa—oderbergi vasút segítségével a közvetlen összeköttetést Magyarországgal.”

E szerint — teszi hozzá a „Dziennik” — a lengyelek sem idegenkednek a magyarokkal való szövetségéstől.

Képviselő-jelöltek Aradmegyében.

Ma déli 1 órakor járt le a képviselőjelöltek határideje. Eddig a központi választmány elnökének, dr. Beles Jenő vármegyei főjegyzőnek a következő jelöléseket jelentették be:

Arad: dr. Jancu Cornél Averescu-párti, dr. Miclea Sever nemzeti. Borosjenő: Halmagian Tódor renszezi földműves Averescu-párti, dr. Pascutiu Silviusz borosjenői ügyvéd pártonkívüli, Nicolescu I. Florea királyságbeli parasztpárti, Borcutiu Avram szociálista sikulai földműves, Lazarescu Nikolae világi földműves nemzeti párti. Gurahonc (Honc): dr. Costina Jenő Averescu-párti, dr. Grozda Aurél nemzeti-párti. Kisjenő: Hotorán Viktor nemzeti párti, Marsieu Péter parasztpárti, Maruster István parasztpárti. Alsósímanád:

dr. Ispravnic Sever Averescu-párti, Codrean Demeter síklói földműves, Hotorán István nemzeti párti, Heredeu Flórián parasztpárti. Világos: Hotorán Jakab nemzeti párti, dr. Manfia Emil Averescu-párti, Muntean Romulusz szociálista, dr. Müller Vendel László sváb autonóm párti. Pécska: Apatean Demeter orsoval tanár parasztpárti, dr. Bodiu Marius Averescu-párti, Pankotán György szociálista, dr. Borneas Julian nemzeti párti. Nem érkezett még jelentés a pankotai és radnai jelölésekről. Az Averescu-párt hivatalos szenátor-jelöltjei lesznek: Arad: Caza C. miniszter. Kisjenő: dr. Ardelean Kornél. Borosjenő: Bodea Gyula. Radna: Ghivulescu Prokop lelkész.

A mai valutapiac.

A korona Bukarestben ismét hanyatlott és a legutóbbi jelentés szerint 30—31—32-ön jegyzik. Ennek következtében Aradon is emelkedett a lei és igen élénk kereslet volt benne. Kis lei 300—310, nagy lei 320—325, kis dollár 190—195, nagy dollár 195—200, marka 425—480, Bukarest: Korona 31—32, marka 120, dollár 59—61, francia frank 390—410.

— VÁGATÁSI TILALOM. A polgármester a bucaresti földművelésügyi miniszter rendelete alapján közhírré teszi hogy tehéneknek 8 éves korig, fajókröknek és kivételesen mészárosok részére hizlalt és mezőgazdasági munkára használandó ökröknek 5 éves korig, továbbá borjúknak korra való tekintet nélkül kizárása tilos.

Világítási adó.

A román királyi pénzügyminiszter rendeletével kiadott hirdetmény alapján közhírré teszem, hogy a város területén 1920. április hó 1-től számítva az ipari, közcélokra és szállítási erőre igénybe vett villanyáram kivételével — minden más célra igénybe vett villanyáram, természetes vagy mesterséges uton előállított légszusz avagy acetelin világítási anyag a román kir. kincstár javára adóköteles. Fizetendő adótételek a következők: 30 bani a villamosáram minden kilowatt-óraért; 25 bani a mesterséges légszusz köbmétereért; 50 bani a természetes légszusz köbmétereért. Az eredeti részletes rendelet és hirdetményről másolat hivatalom igtató helyiségében román vagy magyar nyelven az érdekeltek által beszerezhető. Szociális adóhatalmi kövek.

Tisztelgések

a prefektusoknál.

Dr. Robu János polgármester a városháza közgyűlési termében ma délelőtt bemutatta a városi tisztviselői kart dr. Crisán Árpád városi prefektusnak, akk arra kért, vegye pártfogásába a régi kipróbált tisztviselőket. A prefektus válaszában kijelentette, hogy mindenkor támogatni fogja a tisztviselőket jogos igényeik előlétesben. Közölte azt is, hogy B. mestertiben ígéretet kapott arról, hogy a tisztviselőket fizetését hamarosan rendezni fogják. Végül arra kérte a megjelenteket, hogy továbbra is lelkiismeretesen dolgozzanak a köz javára. — Ma délután a kereskedelmi és iparkamara vezetősége Zima főtitkár vezetésével tisztelgett dr. Avramescu megyei és dr. Crisán városi prefektus előtt.

A magyar béke.

A „Románia” írja: A magyar békefeltelegáció a külügyi bizottság tagjaival egyetértve, elhatározta, hogy az antant békefeltételeit elfogadja. Gróf Arany, akinek a békefeltelegáció elnökségéről való lemondását megcafozták, a békekonferencia mellett működő magyar megbízottak távirati utasítást küldött, hogy az hozza tudomására Henry ezredesnek, hogy a magyar kormány hajlandó a békeszerződést aláírni. Az aláírás pontos ideje már nincsen megállapítva.

Kossuth özvegye meghalt.

Bécs: Kossuth Ferenc özvegye hosszabb betegség után meghalt. Második férje gróf Benyovszky Sándor volt, a magyar arisztokrácia egyik szíves, de komoly tagja, aki csanadjiával csöndes visszavonultságban élt családi birtokán és a politikai életben sokáig nem vett részt. Mikor Kossuth Ferenc az olasz száműzetésből hazatért, gróf Benyovszky Sándornál, akirez rokonai köztalékok fűzték, családi otthonra talált. A két rokon között mély, bensős barátság fejlődött ki. Benyovszky halála után egy évre Kossuth Ferencet önlé vette barátjának özvegyét, egy nagyműveltségű, előkelő gondolkozása hölgyet, aki egész idejét férjének szentelte és Kossuth Ferencet hosszú nehéz betegségében a legnagyobb önfeláldozással és gyöngédséggel ápolta. Második férjének síhanyta után teljesen visszavonultan élt.

Füerás népgyűlése.

Füerás János szociálista-vezér vasárnap kiutazott Kisjenőre, a hol népgyűlést hívott egybe. — Füerás tudvalevőleg fellép Kisjenő szociálista programmal és a közeli választást most készíti elő. A vasárnapi népgyűlésen elég nagy számmal jelentek meg a munkások és parasztok, akik között a szociálista-vezér röpiratokat is osztott szét. Megtartott programbeszédében éles szavakkal ítélte el a kormányt és Averescut a legsúlyosabban támadta. A csendőrség erre a gyűlést feloszlatta és Füerást őrizetbe vette.

Másfél milliós templom.

Az aradi ortodox szék hírhírség engedélyt kért a várostól, hogy a Szent Pál-utca 4. szám alatt levő telken emeletes imaházat építhessen. A templom tervei Dömötör László és Tabakovics Emil munkók készítették el. A tervek rint az imaház-épületben lakások is lesznek. Az új templom építkezési költségét a hírhírség fél millió koronára korlátozta. Az építészeti bizottság ma délután tartott ülésén foglalkozott a templom építés ügyében és azt javasolja a városnak, hogy adja meg az építkezési engedélyt.

Szendrey kalandja.

Ma délután a városban az a kőszíri hírt terjedt el, hogy Szendrey Mihály színházvezetőt Budapesten az államügyészség rendeltére a rendőrség letartóztatta. A hírt Budapesti Aradra érkezett utasok hozták és a letartóztatásnak az lett volna az oka, hogy Szendrey Mihály elvállalta az aradi színházvezetői rendezését. Amikor érkeztek Aradra más budapesti utasok, akik megcáfolták a dolgot és így a legnagyobb fenntartással kell fogadnunk a valószínűtlennek látszó hírt. Érdeklőtünk Szendrey-nél, aki a legnagyobb készséggel fogadta a hírszót, de bővebb felvilágosítást ő sem tudott adni és most azon fáradozik, hogy megtudja, mi igaz a letartóztatásból. Ha Szendreyt a budapesti rendőrség tényleg letartóztatta volna, úgy ez mindenestre tévedésen alapulhat és rövid időn belül szabadon is bocsátják. Egy budapesti Aradra érkezett utas azt állítja, hogy napokig együtt volt Szendreyvel, akit kikísért a nyugati pályaudvarra, ahonnan Karisbadba utazott.

A repatriálás.

A repatriáló hivatal közli, hogy Szlovákiába a repatriáló vonatok június 29-én indulnak. Az utazólevelet a hivatal 27-én adja ki. Aradon tíz vagonot csatolnak a vonathoz, amelyen 5 család és 45 magánszemély távozik Aradról. Magyarországra való repatriálásra csak azok jelentkezhetnek, akik családjukkal együtt akarnak eltávozni. A hivatal ezúton szollija fel mindazokat, akiknek a városi tanács nem adott tartózkodási engedélyt, akár Magyarországon, akár Romániában bíriának illetőséggel, hogy haladéktalanul jelentkezzenek.

Vonatközlekedés

Menyházára.

Az Acsev. Igazgatósága a következőket közli: Az utazóközönség érdekeire való tekintettel, június 1-től a Borossebes-Menyházai vonalon a 642a. és a 641. számú vonatok naponta fognak közlekedni. A 642a. Borossebesből reggel 9 órakor indul és Menyházára d. u. 10 óra 15 perccor érkezik; a 641-es Menyházáról d. u. 2 óra 30 p.-kor indul, Borossebesbe d. u. 4 óra 4 p.-kor érkezik. A 642a. Borossebesben csak lakozik a 116a. számú vonathoz, mely Aradról reggel 5 óra 40 p.-kor indul; a 641-es Borossebesben csatlakozik a 119a. sz. vonathoz, mely Aradra este 7 óra 38 perccor érkezik.

HIREK.

Sok az ünneplés.

Az Orient című bucaresti francia nyelvű újság írja: A józan értelem kérdése címen: Arról a sokszoros véget nem érő ünnepsorozatról van szó, mellyel egy idő óta megjutalmaznak bennünket. Nem lehet már lélekzeter sem venni. Minden héten vagy legalább is minden kéthétben egy új öröm, új nemzeti megnyilatkozás. Nem is szólva a szerződő ország helyreállításáról, sem a kormányzati idegességről, fölmerül a kérdés, hogy vajon az oligarchia teljesen elvesztette-e a fejét az általános nyomor idején, hogy ilyen látványosságokat rendez? — Ellentéteket akar-e ezzel támasztani vagy csak egyszerűen operettet látszik? — Nincs hát senki a vezetőkben, aki a felelőtlenekkel megértesse, hogy ez az állapot nem fog jóra vezetni?

— Dr. Angel István helyettes polgármester ma délután Clujra (Kolozsvárra) utazott ahonnan Bucarestben megy. A helyettes polgármester egy héttel lesz távol s ez alatt felhasználja az alkalmat, hogy az illetékes tényezőknél megsürgesse a tisztviselők fizetésrendezésének ügyét és a szervezeti szabályzat jóváhagyását.

— Dr. GROPSEAN MIHÁLY temesvári főügyész ma hivatalos látogatásra Aradra érkezett. A főügyész megtekintte az aradi ügyészséget, az ügyészségi fogházat és mindent, ami a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést.

— Arad új rendőrfőnöke. Napok óta kering a városban az a hír, hogy a rendőrigazgatóság a gyulafehérvári rendőrfőnököt nevezte ki Arad rendőrfőnökévé. Ma érdeklőtünk a rendőrségen, ahol hivatalosan még semmiféle értesítést sem kaptak a kinevezésről s így azt a legnagyobb feujartással közöljük.

— HÁZVÉTEL - LAKÁS MIATT. Ural József volt aradi járásbíró házát, aki tudvalevőleg repatriáltatta magát Aradról, megvette dr. Dénes Jakab körösbökenyi ügyvéd, azon reményben, hogy a lakást így megkaphatja. A lakáshivatal a lakást azonban dr. Szalay Vilmos ügyvédnek utalta ki. Dénes a lakásért évi 12000 korona bért kért Szalaytól, amik az nem volt hajlandó megfizetni. A lakáshivatal 4000 koronát állapított meg, amit ma a lakáshivatali bizottság jóváhagyott.

— Eljegyzések. H. Pankó Victor és Schäffer Margit pünkösdi első napján tartották eljegyzésüket. (Mindem kálmán értesítés helyett.) — Fries Böske főrendviselőt tisztviselőnek eljegyezte Löwinger Ernő. (Mindem kálmán értesítés helyett.)

— HATÁRÁTLÉPÉSI IGAZOLVÁNYOK. A polgármester közli, hogy határátlépési igazolványokat csak a főhadiszállítás vagy kivételes utasítás esetén a csapatok főparancsnoksága engedélyezhet.

— ÖGYILKOSSÁG FELTÉKENY SEGBŐL. Az aradmegyei Sikló községben Grigorescu György oda való falusi ör feltékenységből agyonlőtte a vele vadházasságban élő Belandán Annát. A csendőrség a gyilkos őrt letartóztatta, a hullát pedig felboncolták.

Könyvtárat, hangjegyeket nagy áron vesz Kerpel.

— HIVATALOS ÓRAK A VÁRMEGYÉN. Az alispán rendelete folytán a vármegyeházán a hivatalos órák reggel 7 órától déli 11 óráig tartanak. A vármegyei prefekturán ezentúl is délelőtt 9—12 és délután 3—6 óráig lesznek a hivatalos órák.

— HALÁLOZÁS. Barta Istváné, Barta István a „Pannónia” étterem főpincérének felesége elhunyt. Temetése ma délután volt nagy részvét mellett.

— SPORTÜNNEPÉLY. Az Aradi Athletikai Club Striffler Ferenc tornatanár vezetésével nagy szabású tornaversenyt rendezett vasárnap délután. A katolikus gimnázium növendékeinek impozáns fölvonulása után szebbnél szebb mutatványok, botdobás, vívó és buzogánygyakorlatok gyönyörködtették az egybegyűlt nagy számú közönséget.

— SZÉPSÉGVERSENY. A pünkösdi első napján rendezett népiünnepélyen a szépségverseny első díját, egy baba szobát Faragó Évike, Faragó Béla mezőgazagató unckája nyerte el.

— A BORADÓ. Közönségi tétetik hogy a boradó az 1918. évi I. tc. rendelkezései szerint fog kezeltetni. Eszerint a 200 korona hectoliterenkénti adó a bornak szabad forgalomba hozatala alkalmával fizetendő. Ennélfogva azon szállószázdák és horkereskedők, kik ezen boradó fizetésére halasztást, illetve részleltételt kedvezményt kértek, ezúton értesítetnek, hogy e tárgyban benyújtott kérelmük tárgytalanná vált. *Directiunea Financiară Reg. Rom.*

— A MAROS HALOTTJA. Tegnap délután Sternak Ferenc 16 éves aradi fia a Marosban fürdött, a fia örvénybe jutott és a vízbe fulladt. Holttestét még nem találták meg.

— ÖNGYILKOSSÁG. Prosz Józsefné, Purgly Lajosné-utcai lakos ma reggel öngyilkossági szándékból marólugot ivott. Beszállították a kórházba, ahol haldoklik. — Tettének okát nem sikerült megállapítani.

— TALÁLT PÉNZ. Hasszinger Károly utcaseprő hétfőn hajnalban Avram Jancu (Szabadság-téren) sárga bőrpénztárcát talált, amiben irásokon kívül huszonegy darab ezer koronás bankjegy volt.

— Sporteredmény. Szép számú közönség jelenlétében vasárnap délután tartotta AAC-TÖREKVÉS barátságos football mérkőzését mely 0:0 arányban végződött. A bírói tisztelet Szodnisek foglalta el.

— Az aradi háztalajdonosok szövetsége 1920. május 27-én d. u. 5 órakor Lukácsy Lajos h. elnök irodájában Strada Metianu 2a, (Förroy-u.) választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagok tisztelettel meghívotnak.

— A Vidéki Sport legújabb száma a helybéli, környékbeli és külföldi aktuális sportesemények mellett részletesen közli a pünkösdi mérkőzéseket.

— Színésznők szerelemes levelei. A kilg potyára járnak színházba. Fohász Nagyasszonyunkhoz. Vasárnap a lőkös-házai színházban. Színházi kabalák és babonák. Hirdetést gyűjtök. Egy viharos bankett a Fehér Keresztben. Gelinek Lotte hangversenyének műsora. Egy kis barna divatrusleány... és még sok rendkívül érdekes cikket tartalmaz a pünkösdi ARADI ÉLET legújabb száma.

— Salon Artistique Bulov. Regina Mária (Andrássy-tér) 31., I. em. Antik batorok, porcellánok, órák, vitrinek, festmények és szőnyegek eladása.

— Felhívjuk a rokkant bajtársakát hogy a kiutalt cukoradag átvételé végett folyó hó 26-ától az egyesület helyiségében jelentkezzenek. A p. elnökség.

Részvénykibocsátás.

Az Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság az 1920. május hó 20-án megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a részvénytársaság alaptőkéjét 10.000 darab 200 korona névértékű részvény kibocsátása útján 2 millió koronára emeli fel. Az igazgatóság a kibocsátandó új részvényeket elősorsban a jelenlegi részvényeseknek ajánlja fel a következő feltételek mellett: 1. Minden 1 darab régi részvény alapján 1 darab új részvény vehető át. 2. Az új részvények átvételi árfolyama darabonként 205 korona, a darabonként 3 koronát kitevő bélyegilleték és költség a részvényest terheli és fenti átvételi árral egyidejűleg a legyzés alkalmával fizetendő be. 3. A befizetés napjától 1920. december hó 31-ig terjedő időre a névérték után 5% kamat fog az ideiglenes elismervény bemutatása alkalmával 1921. évi január hó 1-jétől kezdődően az intézet pénztáránál megtérítettni. 4. Az átvételi jog 1920. május 21-től 1920. június hó 15-ig bezárólag mindenkor a délelőtti pénzárl órákban az intézet pénztáránál gyakorolható. Ezen határidő leteltével az átvételi jog megszűnik s az ilyen szabadon vált új részvények szabad kézből való értékesítésére, a kibocsátási árfolyamnál nem alacsonyabb áron az igazgatóság jogosított. 5. Az átvételi jog gyakorlása alkalmával az eddigi részvények, vagy az azokat helyettesítő letéti jegyek felülbélyegzés végett benyújtandók és az átvenni kívánt új részvényeseknek a 2. és 4. pont szerint teljes ár befizetendő. 6. A befizetések ideiglenes elismervényen igazoltatnak. 7. Az ideiglenes elismervények az igazgatóság által közzéteendő időponttól kezdve fognak az új részvényekre kicseréltetni. 8. Az új részvények 1921. január hó 1-től az üzlet eredményben, 1921. április hó 1-től kezdve pedig a részvényeseket megillető összes egyéb jogokban a régi részvényekkel egyenlően vesznek részt. Arad, 1920. május hó 21. Az Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

MOZI.

* A mozgósíthatóak műsora. Május 26-án szerdán az Apollóban: Egy borzalmas éjszaka. Társadalmi dráma 5 felvonásban. — Május 26-án szerdán az Urániában: Vihar. Bünygyi dráma 5 felvonásban.

* Olasz filmszenzációk az Apollóban és Urániában. Az Apolló és Uránia színházak igazgatóságának sikerült ismét jó összeköttetéssel révén megszereznie az olasz filmgyártás legújabb és legszebb remekait, amelyeket szerdától kezdve mutat be. Az Apollóban bemutatásra kerülő dráma címe: „Egy borzalmas éjszaka. Az Uránia színházban a „Vihar” című 5 felvonásos dráma kerül vetítésre. A káprázatosan szép filmekben a főszerepben Leda Gys-t, a hódítóan szép olasz moziartit láthatjuk viszont.

Cenzurat: Alexandru Frugina.

A szerkesztésért felel:
STAUBER JÓZSEF

